

MAGYARÁG

1938. június 26.
VIII. No. 177

1 lei

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÖZV. PÁSZTOR EDÉNE

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Felelős szerkesztő:
Dr. ZOLTÁN JENŐ

Bejegyezte: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul Viteazul 4.

Tetőfokra hágott a tiencsini feszültség

Az angol kormány szerdán életbelépteti a gazdasági szankciókat Japán ellen

London, június 26. A tiencsini helyzettel foglalkozik a Press Association s megjegyzi, hogy az engedményes terület helyzete igen súlyos. A lapok megismétlik, hogy Halifax angol külügyminiszter a londoni japán követ tudomására hozta, hogy hamarosan életbe lépteti Japán ellen a megtorló intézkedéseket. Ezt a kérdést illetőleg az angol minisztertanács szerdán fog dönteni. Természetesen gazdasági megtorló gazdasági intézkedésekről van szó. Anglia tudatában van annak, hogy a Japán árukra kimondott behozatali tilalom igen nagy károkat fog okozni a japán külkereskedelemnek.

A Távolkeletről érkezett újabb jelentések szerint az angol engedményes terület tevékenysége nagy hiányokat szenved. Az engedményes területre ahogyan érkeznek tevékenységek. A japán hatóságok azokat az angol hajókat és uszályhajókat amelyek árukat szállítanak rendkívüli szigorúsággal vizsgálják át. A japánok a kínai negyedben angolel lenes propagandát fejtenek ki falragaszok útján. Az angolel lenes propagandába belekapcsolódik a tiencsini japán rádióleadóállomás.

Nem engedi meg a Szovjet a japán hajók halászatát

Moszkva, június 26. Egyes verziók szerint Oroszország és Japán között az ismeretes halászati jog miatt ismét feszültség válik a helyzet. Moszkva természetesen azon az állásponton van, hogy a halászati jog nem illeti meg a japán hajókat. Pár nap múlva kezdetét veszi a halászati időszak és ez most a halászati jog kérdését időszakra teszi. A határozati szöveg közszélelésére adta a ja-

pán hatóságoknak, hogy a jókat a szovjet vizeken halásznak. Szovjet nem engedi a japán hajóknak.

Nem megy szabadságra az amerikai parlament

Washington, június 26. Roger asszony, képviselő interpellációt intézett Roosevelt elnökhez, amelyben választ kér: mire alapítja Roosevelt azon hitét, hogy az európai háború

küszöbön áll. Rogersné azt javasolja, hogy úgy a kamara, mint a szenátus ne rekesse be ülészeit a bekövetkező események miatt.

Összevonják az amerikai flottát a Csendes óceánon

London, június 26. Chamberlain Cardiffból vasárnap este tért vissza Londonba. Week-endje alatt Halifax állandó összeköttetésben állott a külügyminiszterrel. Az összes minisztereket felszólították, hogy álljanak a kormányelnök rendelkezésére.

Chamberlain hétfőn nyilatkozik az alsóházban a tiencsini helyzetről.

London, június 26. A Daily Express kiemeli a washingtoni kormány hivatalos közleményét, amely szerint az „Egyesült Államok kormánya elhatározta, hogy legkevesebb 12 hónapra hatalmas hadiflottát von össze a Csendes Óceánon. A flottaösszevonás meg is kezdődött.

Véleért a singaporei érte ezlet

Singapore, június 26. A Reuter ügynökség jelentése szerint a singaporei értekezlet, amelyen angol és francia magassrangú tisztek vettek részt, vasárnap véget ért. Sir Percy Noble tengernagy Kinába utazott. Elhatározták, hogy pontos

A sziámi kormány Londonba küldte aranyát

London, június 26. Hivatalosan jelentik, hogy a távolkeleti feszült helyzetre való tekintettel a sziámi kormány 1 millió 15 millió fontot kitevő aranykészletét Londonba küldte.

Leugrott az Eiffel toronyból

Páris, június 26. A „Le Matin” jelenti, hogy Benes volt cseh tiszt, a londoni cseh követ segített katonai attaséja leugrott az Eiffel-toronyból és halálra zuzta magát. Az öngyilkos csak névrokona volt Benes Eduard volt köztársasági elnöknek.

6 gyermek halálos katasztrófája

Galac, június 26. Megrendítő gyermekszerencsétlenség történt tegnap a városban. Hat gyermek az eső elől a Rascuvölgy egyik mélyedésébe menekült. A víz meglazította a földet, amely beomlott és maga alá temette a gyermekeket. akik valamennyien meghaltak.

Terményárak Nagyváradon

Buza 360, tengeri 400, zab 460, árpa 380, rozs 300.

Angolel lenes tüntetést rendeztek Londonban az irek

London, június 26. Az irek nagyarányú tüntető felvonulást rendeztek Londonban. A tüntető menetben hatalmas táblát cipelték, amelynek felírata a következő volt:

„Irországhoz szabadság nélkül nem lehet béke.”

Alkalmi szónok 2000 ember

előtt beszédet mondott, majd kibontották azt a hosszú vászoncsikot, amelyre a következő sort festették rá:

„Inkább a halál, mint a sorozás.”

A tüntetők felvonultak mind ama helyekre, ahol az utóbbi időben bomba robbant.

Halálos autószerencsétlenség ért egy híres angol versenyzőt

Brüsszel, június 26. Az egyik belga autóversenyen borzalmas szerencsétlenség történt. Az egyik angol versenyző, Ruchet Siman, aki tíz körön át vezetett és már a verseny győztesének tekintették, észrevette,

hogy a kocsija kigyulladt. Tovább akarta vezetni lángoló gépkocsiját, de olyan súlyosan összeegett, hogy a kórházba kellett szállítani, ahol a késő éjszakai órákban kiszenvetett.

12 méter magas tábori oltárt építenek a csikszeredai katolikus nagygyűlésre

Székely szeretettel várják a nagygyűlés résztvevőit

Csikszereda, június 26. A közelebbi napokban megnyíló országos katolikus nagygyűlés rendezőbizottsága nagy igyekezettel dolgozik, hogy a nagygyűlés lefolyása minden zökkenőtől mentes legyen. A rendezőbizottság elnöke Biró Ferenc esperes-plébános, tagjai Csiby Károly, Bogas András, Domokos Sándor, Albert Vilmos, Szabó Elek, Jakab Ferenc és Mezey Ibike önkéntes felajánlkozásukkal igen nagy segítségére vannak a rendezéssel járó és sokoldalú tennivalóknak.

A nagygyűlésre érkezőket a vasuti állomás szomszédságában levő plébánián minden felvilágosítással és tájékoztatással ellátják, úgy az elszállásolással kapcsolatos, mint minden más egyéb ügyekben. A rendezőbizottság a jelentkezők határidejét június 20-án véglegesen lezárta, mivel Csikszereda lefokozott befogadóképessége nem bír el több résztvevőt elszállásolásra.

Amint a Katolikus Népszövetség vezetősége által kiadott munkarend is kitünteti: július hó 1-én, reggel főpapi misével kezdődik a katolikus nagygyűlés második napja. A főpapi misét Fiedler István szatmár-nagyvárad püspök mondja a katolikus főgimnázium udvarán felállított tábori oltárnál. A tábori oltárt most építi Pusztai Béla ácsmester, Schmidt József mérnök tervei szerint. Az oltár a főgimnázium udvarának legkimagaslóbb pontján épül és méreteivel hatásos és nagyszerű eszköze lesz szentmiseáldozat bemutatásának. Az oltár magassága meghaladja a tizenkét métert. Középen igen művészi módon összeállított hatalmas kereszt kerül beépítésre, melyet Hódossy Kálmán villanyüzemi igazgató szíveségéből fényesen kivilágítanak. A kereszt magassága két és fél méter, szélessége két méter. A mintegy négy hold terjedelmű pázsitos udvaron az oltár elé pad sorokat építenek. A jelentkezők számából meg lehet állapítani, hogy az idei XII. ka-

tolikus nagygyűlés méreteiben felül fogja múlni az eddigieket. Ezt nemcsak Csikszereda és Csiksomlyó festői fekvése, hanem a nagygyűlés színesen és gazdagon előállított munka-

rendje is biztosítja. Csikszereda, Csiksomlyó és a szomszédos községek szeretettel várják a nagygyűlés résztvevőit és székely vendégszeretettel fogadják.

Egyhavi fogházra ítelt a hadbíróság egy püspökii gazdát

Kolozsvár, június 26. Szabó István biharpüspökii lakos került vadlóttként a hadbíróság elé. A vád szerint Szali István államellenes kijelentéseket tett amikor a hadsereget Püspökiben koncentrálták. Szali Istvánt a hadbíróság egy havi fogházra ítélte.

Vérátömlesztést hajtottak végre Solymosán Magdán

Budapest, június 26. Hónapok óta fekszik súlyos betegen egy budapesti szanatóriumban Solymosán Magda, a kolozsvári magyar színház aradi származású népszerű primadonnája. A bájos, fiatal teremtes a nyáron Olaszországba utazott vőlegényével és itt borzalmas autószerencsétlenség érte. Sérült gerinccel szedték ki a gépkocsi roncsai alól és csak csodának volt köszönhető, hogy sikerült visszahuzni a halál küszöbéről. Azóta Budapesten ápolják és koronként érkeznek róla hírek, amelyek hol kedvezőek, hol kedvezőtlenek. Legutóbb az az értesítés jött hogy túl van minden veszélyen és ha színpadra nem is léphet többé, egészsége annyira rendbe jön, hogy mint polgári nő nyugodtan élhet. Ugyilátszik, ezek a vigasztaló hírek nem bizonyultak valónak, mert Solymosán Magda állapota egyre rosszabbodott. A sok fekvéstől egyre jobban lefogyott és akik ismerték, most alig ismernének rá. Pár nap előtt Aradon lakó nővére táviratot kapott Budapestről, hogy utazzék azonnal a magyar fővárosba, mert hűga állapota válságosra fordult és vérátömlesztés vált szükségessé. Ugy várad, mint kolozsvári tisztelőit és kollégáit mélységesen megdöbben-tette a szomorú híradás. Talán a vérátömlesztés sikerülni fog és megmenthetik az életnek Solymosán Magdát, ezt a viruló szépségű, folyton mosolygó fiatal színésznőt, aki oly sok reménységgel indult

neki a színi pályának és aki vergődik a szanatórium fehér hónapok óta élet-halál között ágyán.

25 hungarista vádlott felett ítéltkezett a budapesti büntetőtörvényszék

Budapest, június 26. A budapesti büntetőtörvényszék ötös tanácsa szombaton hirdetett ítéletet Mester István és huszonnégy társa bűnügyében. Mesterék a feloszlott hungarista párt keretében az ugynevezett „kiválasztottak gárdáját” alakították meg. A vád a magyar állam felforgatására irányuló törekvés volt. Mestert egy évre, öt társát 8 hónaptól másfél évig terjedő börtönbün-

tetésre ítélték. Tizennégy vádlott kisebb büntetéseket kapott négy vádlottat pedig felmentettek.

Saját termésti
FAJBOROK
kistüsti pálinkák olcsó árban
1 liter jó asztali bor 10 Lei
5 „ vétélnél 9 Lei
Marghitai Uradalom borlerakata
Piața Mihai Viteazul 1. r. c. c. 1. pa. ota

Borzalmas vérfürdőt rendezett egy megbuktatott bolgár diák

Szófia, június 26. Cirpan, bulgáriai városban egy bukott diák borzalmas vérengzést rendezett. Popov 16 éves gimnáziumi tanuló pénteken délelőtt kerentott a tanári szobába és revolveréből öt lövést adott le az ott tartózkodó tanárookra és tanárnőkre. Egy tanárnő azonnal meghalt, két tanár súlyosan megsebesült. Popov ezután főbelötte magát és meghalt. A diák hírhedt rossz tanuló volt és az elmúlt iskolai évben is

háromszor tiltották ki büntetésül rövidebb időre az iskolából.

FIZETIK a nyugdíjakat Nagyváradon

Nagyvárad, június 26. — A pénzügyigazgatóságra megérkezett a nyugdíjak kiutalása. Tegnap, hétfőn az 1—1000-ig sor-számu nyugdíjkönyveket fizetik, kedden az 1001—2000-ig terjedő nyugdíjkönyvecskéket. A katonai nyugdíjasokat a nyugdíjak felemelésének kiszámítása miatt — csak június 30-án fizetik.

Selejtes kreppapir tekercsenként leszállított árban kapható különböző színekben a Pásztor Ede cégnél.

Grand Hotel Movila, Băilor és Vila Moderna

ujra megnyiták

Carmen Sylva

Komfort fürdők, mérsékelt árak — Felvilágosítások és szobamegrendelések minden utazási irodában, valamint a fürdőhelyen a szálloda igazgatóságánál.

50 százalékos vasuti kedvezmény

Kinek kell ma már értekezlet?

LLOYD GEORGE híres cikke, melyben bebizonyította, hogy Anglia

Oroszország nélkül elveszíti a háborút

Az alábbi feltűnéstkeltő cikk a „Sunday Express”-ben jelent meg.

Egyike vagyok azoknak, akik miután elolvasták a nemzetközi helyzetre vonatkozó összes információkat, akár bevezetőben, akár bármilyen árnyalatú ujságokban jelentek meg — teljesen tájékozatlan vagyok a helyzet felől, amiben vagyunk.

Mindenkik ország kijelenti a polton, szószékről, rádióból, újságban, hogy nem akarnak bevetni, mint a békét. És mindnyájan el is hisszük. Mert lehetetlen, hogy épeszű és felelősségérzettel bíró emberek karjék a háborút.

Mindenki hangsúlyozza azonban azt az igazságot, hogy a békének megvannak a maga feltételei és hogy bizonyos határokon túl a háború elkerülhetetlen. És mindnyájan mozgósítják az összes erőforrásokat, az embereket és anyagiakat a kimerülésig, hogy felkészüljenek az elkerülhetetlen konfliktusra.

Ha ezeket a határokat legközelebb megközelítjük nem szabják meg, senki sem állíthatja meg, hogy elfogadhatók-e, vagy javításra szorulnak.

Ragaszkodni fog-e Németország az állandó béke feltételeként Danzig, Pomeránia, Poznań és Szilézia beolvadásához a Birodalomba.

Mit ért volt gyarmatai visszavonása alatt?

Mindenkiket visszakéri-e?

Ha egyeseket visszakap, megtagadja-e azzal, hogy a jelenlegi mandatóriátus alatt maradjon a többi?

Hajlandó lesz-e ezzel szemben, hogy tárgyaljon a bohémiai és morvaországi szláv lakosság helyzetéről, vagy továbbra is ragaszkodni fog ahhoz, hogy Elzász Lotharinga végzetes példáját megismételje?

Hasonlóképpen felvetődik a kérdés, melyek az olasz kívánások utolsó minimumai? Kiképezhető-e Olaszország egy szabadkikötővel és szállítási könnyítésekkel Dzsibutiban, vagy egy hellyel a szuezi csatorna igazgatóságában? Vagy mindenáron értékesebb területet akar Északafrikában?

Mincs megelégedve az angolok által átadott Jubalanddal. Vagy fog elégedni csak Tuníziával, Angol Szomáliával, vagy másvalammal? Ki mondhatja meg?

Sem Németország, sem Olaszország nem formulázta meg igényeiket. És amíg nem tudjuk mit gondolnak ott, ezekben a kérdésekben, egy konferencia tele van veszélyekkel. A legelső akadály a konferencia előzetes összeállítása. Kik hívják meg és kit hagyják ki? Oroszországot meghívják? Hát Japánt vagy Kínát? Hajlandó-e Japán lemondani

hódításairól? És ha nem, kénytelen lesz növelni tekintélyes hadseregét és féltelmetes flottáját. Ez kizárná a lefegyverzés tárgyalását, amely minden megegyezés utolsó és lényeges célja kell, hogy legyen.

Egy olyan értekezlet, amely nem vetne véget és nem tenné feleslegessé a fegyverkezési versenyt, amelyben a népek utolsó erőiket fogyasztják — nem felelne meg hivatásának.

Megengedné a végső katasztrófa elhalasztását és ezzel súlyosbodását. Ki tudná, vagy akarná egy izolált, megsértett és fenyegetett Oroszország hadseregét csökkenteni, amely megőrizné, növelné és tökéletesítené haderejét.

Van még sok más nehéz probléma, mit meg kell oldani, ha az állandó békére, mint egy nemzetközi értekezlet eredményére gondolunk.

„Minden óra a békét kockáztatja”

És mi Spanyolország helyzete? Franciaország és Anglia elismerték a Franco kormányát. Ezzel azonban nem ért véget a spanyol probléma, legálább is ami bennünket illet. A polgárháború kitörése előtti Spanyolországtól vállalt kötelezettség, amely szerint a gibraltári szorosát nem erősítik meg, legalább is nem olyan mértékben, hogy az az angol erődítményt, vagy a szorosan áthaladó hajókat veszélyeztessené, még ma is áll. Régi diplomáciai axioma, hogy egy sikertelen konferencia után a helyzet mindig nehezebb, mint a konferencia összehívása előtt volt. És vajon állíthatja-e komolyan olyasvalaki, aki ismeri a jelenlegi politikai helyzetet, hogy a jelenlegi atmoszféra alkalmas egy konferencia összehívására? Már a legelső nehézség, amely felmerül, a konferencia összehívásának első kérdése: kik legyenek a résztvevők?

Viszont az is bizonyos, hogy a jelenlegi helyzet nem tartható fenn anélkül, hogy valahol ki ne robbanjon egy helyi incidens, amely aztán világéggé fejlődik. Az, ami ma Tifnicsinben, vagy Sanghaiban történik, a háború előtt elég lett volna arra, hogy lángra gyújtsa a szenvedélyeket és ezt a lángot csak vérrel lehetett volna eloltani. Lengyelország és Németország egyébként suhogtatják szabályait a Korridor felett, egyelőre a határokon belül, de lehet, hogy holnap már közvetlenül szemben egymással a határokon. Az egész helyzet túlságosan feszült ahhoz, hogy tartós lehessen. Idegeink nem bírják sokáig.

Ez egyike azoknak az indokoknak, amely miatt tűrhetetlennek tartom az Oroszországgal folyó tárgyalások érthetetlen késlekedését. Legutóbbi cikkemben kifejtettem ezek-

nek a habozásoknak és félénkségeknek alapokait, amelyek a tárgyalásokat jellemzik. Egészen biztos vagyok abban, hogy ezek első sorban az ideológiai ellenszenvnek és gyanakodásnak tudhatók be. De, ha a világ békéjét kell megmentenünk vele, akkor életkérdés, hogy idővesztés nélkül megegyezésre jussunk az oroszokkal.

Egyik legfontosabb érv az oroszokkal való gyors megegyezés mellett az a bizonyosság, hogy az orosz-angol-francia támadásellenes egyezmény egyik elkerülhetetlen eredménye lenne az is, hogy az esetleges támadók célkitűzéseiket módosítsanak és enyhítsék.

A rendelkezésükre álló források nem elég nagyok, hogy azok birtokában szembeszállhassanak egy olyan hatalmas erővel, amit az angol-francia-orosz szövetség jelent, — különösen, ha az Amerikai Egyesült Államok jóindulatú semlegességét tanúsítanak. Be kellene látni, hogy okosabb erejükhöz arányítani ambícióikat.

Mint civileMBER, természetesen vonakodom attól, hogy katonai perspektívákról véleményem mondjak. De viszont nem vagyok minden kísérlet hiján az erők mérlegének elvi elemeit illetően. Négy és fél éves gyakorlatom van a világ legnagyobb eddigi háborújának politikai vezetésében. — Ezek közel hozták hozzám annak a háborúnak katonai problémáit, amely három kontinensre és az összes világíengerekre kiterjedt. Megtárgyaltam ezeket a problémákat Anglia, Franciaország és Amerika katonai vezetőivel és részt vettem tanácskozásiakon, amelyek korszakalkotó jelentőségűek voltak.

Ez a gyakorlat lehetővé tette számomra, hogy megismerjem

a háború stratégiáját, amely a katonai és politikai dolgok külföldi keveréke. Ezeknek a tapasztalatoknak birtokában megkísértem, hogy felállítsam egy esetleges háború lehetőségeit. És arra a határozott meggyőződésre jutottam, hogy egy bármilyen közép-európai háború esetén a nyugati demokráta hatalmai elbuknának Oroszország segítségével. De ugyanígy meg vagyok győződve arról is, hogy egy francia-angol-orosz szövetség e három államnak megsemmisítő győzelmi fölényt adna, bármilyen más erővel szemben. És éppen ezért követeltem mindenkor, hogy Oroszországot kössük a lehető legszorosabban a nyugati hatalmakhoz, hogy egységes frontot állíthassunk a támadó kedvvel szemben.

Ha ez idejében megtörténni volna, úgy Münchenre nem lett volna szükség és Csehszlovákia nem tűnt volna el.

Ezért nem tudom megérteni azt a sok akadékoskodást, amelyek az oroszokkal folytatott tárgyalásokat kísérik. Minden órányi késés a béke reményét kockáztatja. Ha holnap már megkötnek Moszkvában a támadásellenes katonai egyezményt, akkor Európa azonnal tudomásul venné, hogy a büntetlen támadások ideje elmúlt és hogy nem lehet többé egy független állam határán taposni az azonnali katasztrófa kockázata nélkül. Ha ezt megértenék ott, ahol meg kell, hogy értsék, úgy egy békekonferencia sokkal nagyobb reményekkel kecsegtetne és minden bizonnyal állandó és áldásos eredménnyel zárulhatna.

Előbb kössük meg a leghatározottabb támadásellenes egyezményt és aztán meghívhatjuk a tengely államait a konferenciára.

Az angol korona leg- jéltettebb kincse...

**Szentek, kényurak és koldusok az indiai maharadzsaik között.
Ötszáz kisebb-nagyobb ország alkotja Indiát**

Londonból jelentik: Amikor két évvel ezelőtt párisi számvetésben meghalt Alwar maharadzsa, az angol sajtó úgy vélekedett, hogy ennek a fantasztikus embernek az elmúlása egy egész korszakot zár le. A korszak a háborúelőtti évek Indiája volt ahol a fejedelmek élet-halál urai voltak s népeiket úgy adhatták és vehették, mint máshol a szarvasmarhát és az autóbilit.

Az indiai „hercegek” ma még több mint ötszázhatvan kisebb-nagyobb ország és tartomány felett uralkodnak. Van nek köztük durgazdagok, akiknek hófehér különvonataik vannak és porcellánnal csempészték, légfűtéssel ellátott kutyastállaik és olyan szegények, akik szívesen cserélnének életsorsot egy tűrhető körülmények között élő kiscigánydalal. Az indiai birodalom egy harmadrésze és nyolcvanmillió ember sorsa többé-kevésbé még mindig az uralmuk alá tartozik.

Alwar maharadzsa

Ez az oligarcha, akik körülbelül 200 millió lei évi jövedelemmel rendelkezett, szinte állandóan hadilábon állott az angolokkal. Így például évenként keresztül megakadályozta egy vasútvonal kiépítését mely országán vezetett volna keresztül, azzal az indoklással, hogy „zavarná tigriseit”. Pedig a birodalom szempontjából a vasútvonal életbevágóan fontos volt.

Nagyszerű vadászember volt és puskája sohasem tévesztett célt. Ez azonban kevés vigaszt nyújtott azoknak a bennszülött anyáknak, akiknek gyermekeiket tigriscsaléteknek használta fel. A kétségbeesett, síró asszonyoknak nyugodtan azt mondta, hogy

„sohase féljétek, hiszen én hamarabb elejtem a tigrist, hogysem a gyermekedben kéri teheine”.

Ami azt illeti, a csecsemőknek hajszála sem görbült meg, mert a maharadzsa tényleg idejében terítette le a tigrist, de az is bizonyos, hogy ezek az esetek, a többi hasonló esettel együtt, erős mértékben járultak hozzá ahhoz a forradalomhoz, amely pár évvel később Alwarban kitört. A forradalom azonban egymagában nem lett volna elég ahhoz, hogy az alwari maharadzsa száműzzék, ha az angolok nem tekintették volna a kényurat politikailag megbízhatatlannak. Az angol kormányzat nagyon ritkán avat-

kozik bele a velük hűbéri viszonyban levő indiai hercegek életébe, különösen azokéba, akik tartományaikban nagy népszerűségnek örvendenek.

Maharadzsa, akit szentnek tartanak

Az alwari maharadzsa tökéletes ellentéte a Mysore fejedelemség ura, akit Indiában a jó uralkodó mintaképének emlegetnek. The Maharaj of Mysore bár abszolút uralkodó (mint minden indiai kollégája), példát ad még az angoloknak is arra, hogy milyennek kell a jó adminisztrátornak lenni.

Hatalmas jövedelmének csak egy egészen csekély részét költi önmagára, a töb-

A beavatkozásra rendszerint csak akkor kerül sor, ha a maharadzsa politikai ételemben ellenszegül az angol államigazgatás terveinek.

ből népe kiművelésére, közegészségére és jólétére fordítja.

Mysoreban pompás utak vannak, sok a villanyvilágítás és a folyókat csatornák kötik össze. Országát szentnek tartja a mysorei maharadzsa, s ez a kitűnő uralkodó, aki alázatos és szerény, teljes mértékig megérdemli a közhírt. A maharadzsa hindu vallású s a vallás törvényeit olyan szigorúan tartja, hogy évekig nem hagyta el országát, illetve In-

diát. Az ortodox hinduk feltétele szerint ugyanis, ki a tengeren átkel, elveszti kasztját s így „osztályonkívülivé” válik. A problémát végre úgy sikerült megoldani, hogy a maharadzsa különítve utazott s Európába érve, saját különvonattal utazott, nehogy az európaiakkal, vagy más kasztba tartozó indiaiakal való érintkezés révén „tisztátalanná” váljon.

Egyes maharadzsaik még a rivályaikat is Indiából hazahozatják, amíg külföldön lakozkodnak.

A két véglet között, amelyez a két maharadzsa jelenleg helyezkedik el politikai előrehaladottság kérdésében a többi ötszázötven. Más szempontból viszont óriási különbségek vannak az indiai uralkodók között. Ott van például az a gasiánkorban élő barod maharadzsa, akit „Gaekwa” néven ismernek s aki a világgazdagabb embere. A barodai és amrapuri maharadzsaik életükben meg nem voltak tui azon a kis falucska, amely „birodalmukat” alkotja, cserélnének egy 20 hold földgazdával.

Karmasin szlovákiai német államtitkár éles támadást intézett Magyarország ellen

Eszterházy János gróf éles válasza a kirohanásra

(Budapest). Karmasin szlovákiai német államtitkár, Ig-lón mondott beszédében éles kirohanást intézett a magyarok és Magyarország ellen. A cikket a Slovak című kormány lap is közölte. Karmasin beszédében többek között azt a kijelentést tette, hogy Magyarországot könnyen olyan meglepetés érheti, amely nagyobb lehet az 1918-iki katasztrófánál.

A beszéddel kapcsolatban gróf Eszterházy János, a szlovákiai magyarság vezére a következőket mondotta a „8 Órai Újság” munkatársának. Mivel a Karmasin-féle beszédet a szlovák kormány hivatalos lapja is közölte, annak valódiságában nincs okom kételkedni. A beszéd sok valótlanságot tartalmaz és a politikus, mert olyan hangon nyilatkozik a magyarokról és Magyarországról, mintha Magyarország és Németország között semmiféle politikai kapcsolat sem lenne. Nincsen egyetlen egy olyan magyar ember sem, aki a szlovák nemzet, vagy a szlovákiai németiség ellen izgatna. De, ha a szlovákiai német párt hivatalos vezetői, vagy annak sajtója minden ok nélkül támadja Magyarországot, úgy ez azt eredményezi, hogy a szlovákiai magyarság ezeket az egyéneket, tehát nem a fajt és nem az összességet, szívből utálja.

Előttem ismeretlen célokból kíván zavart keltetni olyan módon, hogy egymásra uszítsa

a szlovákokat és magyarokat és ellentétbe állítsa a szlovák államot Magyarországgal. Ez a próbálkozás teljesen sikertelen fog maradni, mert a szlovákiai magyarság politikailag sokkal érettebb, semhogy egy ilyen sullyal nem bírós és csak éppen bántó beszédnek felül-

jön és annak fontosságát tulajdonítson. Ami 1918-ban történt, annak oka elsősorban abban van, hogy a magyarok hűségesen kitartottak német szövetségük mellett. Hogy ki mikor ér tragédia, azt senki sem tudhatja. Jó lesz, ha Karmasin nem bizakodik e-

Hitler uszómedencéje

London, június 26. A Reuter ügynökség értesülései szerint Hitler berchtesgadeni vilájának kertjében megkezdtek a világ legcsodálatosabb uszómedencéjének megépítését. A me-

dence főanyaga a görög Tinszigetről való különleges zöld márvány, amely szépségben és drágaságban felülmúlja a legdrágább parosi márványt is.

Niemöller lelkészt rendelkezési állományba helyezte az egyházi tanács

Berlin, június 26. A brandenburgi evangélikus egyháztanács rendelkezési állományba helyezte Niemöller Márton lelkészt, aki két év óta a sachsenhauseni koncentrációs táborban van. A konszisztórium határozatát azzal indokolják, hogy Niemöller papi hivatását nem tudja ellátni. A „Havas” jelentése szerint a rendelkezési állományba helyezés egyenlő a felfüggesztéssel.

Ami Niemöller egészségi áll-

apotát illeti, kielégítőnek tartják csak erkölcsi helyzetét, hogy maga után kívánnivalót hagyjon. Egyelőre nem lehet előre látni, mikor helyezik a lelkészt szabadlábra. Valószínű azonban, hogy a konszisztórium határozata siettetni fogja kiszabadulását.

Staniol-papír, fehér és színes, nagy választékban, továbbá selyem papírok minden színben kaphatók Pásztor utcánél, Piaja Mihai Viteazul

Szabó Dezső Kolozsváron

„Kelet-Európa kis népeinek össze kell fogniok” -- mondja a nagy magyar író

Kolozsvár, június 26. Szombaton reggel Kolozsvárra érkezett Szabó Dezső, a Budapesten élő nagy magyar író, aki rokoni látogatásra és negyvenéves érettségi találkozóra jött.

Érdekes, hogy Szabó Dezső érkezéséről legelsőbb hívein kívül senki sem tudott. Néhány nappal ezelőtt az író levélben jelezte, hogy szombaton megérkezik, de ezt kolozsvári hívei gondosan eltitkolták a nyilvánosság elől. Az állomás így csak bizalmasai várták.

Szabó Dezső a református kollégium egyik tanári szobájában fogadta a kolozsvári újságírókat és érdekes nyilatkozatot adott.

Nyilatkozata bevezető részében azt fejtette, hogy Kelet-Európa népei a fenyegető közös veszedelem ellen való védekezés helyett, ahelyett, hogy összefogással igyekeznének elmenteni a Nyugat és Kelet felől egyaránt megnyilvánuló nyomásnak, egymást igyekeznek gyengíteni és elpusztítani. „Tregua Deit”, a jóindulatú és becsületes szándékú népek összefogását látja szükségesnek. Németország és Oroszország egyetlen útja.

Mivel magyarázza a magyar országi nyilasok előretörését? — kérdezték az újságírók.

— Már maga a nyilas fogalom is bonyolult és összetett. Valósággal kémikusnak kell lenni ahhoz, hogy minden elemére és bűzére szétbontassuk. Áll először hálátlan idegenekből, akik fejükre mázolt magyar maszkkal készítik elő az idegen hódítás útját. Áll nyomorult és rothadt elemekből, sokszor az elmúlt kommunizmus rokkantjaiból, akik pénzért, ígéretért, sokszor talán főzelékért és feltétért végzik ezt a szörnyű munkát. Áll a nyomorúságos nagy tömegeiből, amelyek ezelőtt másfél évtizeddel kommunisták voltak, de de akkor sem voltak kommunisták, most nyilasok, de most sem nyilasok. Egyszerűen csak éheznek és jövőtlenek és bármilyen jelszót és alkalmat megragadnak, hogy kiharcolhassák a maguk számára a vélt

emberi jövőt. Áll egy csomó jóhiszemű magyarból, akik mivel a magyarság 1877 óta természetesen el volt zárva a politikai neveléstől, tájékozatlanságában és szociális elkeseredett

ségében így hisz segíteni a magyar nép sorsán. És áll végre egy csomó lelkiismeretlen kalandorból, akik kedden nyug-

odtan szervezkednek be az apjuk legyilkolására és nem zavarja őket az, hogy hétfőn az anyjukat akarják megölni.

Leállítja üzemét a nagy-károlyi papírgyár

A romániai papírkartell évek óta megállapodásban volt a nagy-károlyi papírgyárral is. — Az utolsó évben a papírgyár telepét a Prahova völgyébe akarta áttelepezni és ezen törekvéet a kartell nem nézte szívesen, sőt azt megakadályozni igyekezett. Ezen tranzakció folytán a papírgyár a múlt év végén ki is vált a kartellból és

kartellen kívül folytatta tevékenységét. Néhány héttel ezelőtt a gyár és a papírkartell között tárgyalások indultak meg, amelyek most következő tranzakcióval nyertek befélést. A kartell hozzájárult ahhoz, hogy a gyár telepét a Prahova völgyébe helyezze át. Ezzel egyidejűleg a kartell átveszi a gyár papíri előállító gé-

pei, úgy, hogy a nagy-károlyi gyár beszünteti a papírgyártást. A gyár cellulozet előállító üzemét kibővíti, nagyobb kapacitásra állítja be és kizárólag kereskedelmi cellulozet igo előállítani, amely cikk továbbgyártásáról és forgalomban hozataláról viszont a kartell kötelekibe tartozó gyárak mondtak le.

Letette a hivatalos esküt a Nemzeti Gárda 200 biharmegyei és nagyváradi tagja

Nagyvárad, június 26. A Nemzeti Ujjászületés Frontja Nemzeti Gárdája biharmegyei tagjai vasárnap délelőtt tették le a hivatali esküt a II. Károly király parkban, Ófelsége II. Károly király szobra előtt. A lobogókkal feldíszített térségen sok érdeklődő is megjelent. A Gárda központja egy magas rangú kiküldöttel képviseltette magát. Mintegy kétszáz gárdista tette le az esküt. Tánase őrnagy a Nemzeti Gárda bihar-

megyei parancsnokának kezéhez. A megyei prefektust Avram Nicolae vármegyei főjegyző

zól képviselte, aki lelkes beszédet intézett a megjelent gárdistákhoz.

Nagysikerű strandünnepély Nagyváradon

Nagyvárad, június 26. Június 25-én, a tengerészet napján a Román Hajózási Liga, az ország egész területén vízi ünnepségeket rendez. Nagyváradon a városi strandon volt nagysikerű napünnepély: uszóverseny, vízpolómérkőzés, teke-

verseny, birkózás, box, szabad szinpad, tombola, stb. A nagysikerű ünnepség rendezése körül Enătescu őrnagy városi térparancsnok fejtett ki dicséretreméltó munkát. Az ünnepség tiszta jövedelme a Tengerészet Liga céljait szolgálja.

A TITOKZATOS HINDU

— Regény — 102

— Mi a véleménye? — kérdezte a lány kíváncsian és feszülten várta a férfi választ, amely azonban csalódást okozott.

— Azt hiszem, Mr. Chapmannak vastag bőr van a képén — vélte kitérően. — De ezt még megbánhatja... Talán hamarabb, mint gondolná, mert...

Nem fejezte be a mondatot, hanem közönyösen kibámolt az ablakon és Harriet bosszankodni kezdett titokzatos célzásai és viselkedése miatt.

— Ha más mondanivalója nincs, akkor sajnálom, hogy esetet. Nem volt könnyű, de

ilyen nyíltan elmondtam az kell, hogy legyen az embernek valakije, akivel az ilyen dolgokról beszélhet. Maga mindig a saját céljaira gondol és sohase rám...

Szavai nagyon sértődötten és szemrehányóan hangzottak. De Derrick nem akarta észrevenni az édesen-szomorú arcocskát és részvétlenül mosolygott.

— Dehogyan nem — mondta. — Talán nagyon is sokat gondolok...

Pillanása annyira megzavarta a leányt, hogy gyorsan közömbös kérdést vetett közbe.

— Volt Mr. Chapman magánál? Mára jelentette be magát. Ezuttal értelmes választ kapott.

— Igen, nálam volt. Félóra hosszat beszélgettünk mindenfeléről, de amikor a legérdekesebb részlethez értünk, szívesen elbucszott. Tőlem pedig egyenesen az irodába ment és ma-

gának kellemetlenkedett... Mr. Chapmannak erős idegei lehetnek...

Harriet arcát sötét vörhullám öntötte el.

— Először hoszasan lárgyatt Mr. Richardssal, aki már türelmetlenül várta — jegyezte meg sietve.

— Es Mr. Richards most Morleys Hall-ba utazik — mondta Derrick és fölhozta szemöldökét... újra kellemetlen mosoly jelent meg arcán. — Feltűnő kísérettel. De nem hinném, hogy ezt Mr. Chapman sejtene.

— Holnap reggel megtalálja asztalán a fölmondásomat — mondta Harriet nyomatékosan. — Ha kedvező választ kapok a jelentkezésemre, még a fölmondási időt sem várom meg. Mi a véleménye?

Bizonytalanul nézett a férfire, akinek különös arckifejezése aggodalomba ejtette.

Folyt. köv.)

24 óra alatt

KÖTÜNK
KÖNYVET

Pásztor Ede cég
könyvkötészetében

Jugoszláv feltaláló szerint meg lehet akadályozni a tengeralattjárók katasztrófáját

Belgrád, június 26. A Phörix francia tengeralattjáró katasztrófájával kapcsolatban a világsajtó egy érdekes találmány ügyével foglalkozik. — Még 1935-ben, egy Kuzmonovici nevű volt jugoszláv katonatiszt közölte az illetékes ténnyezőkkel, hogy olyan találmánya van, amelynek segítségével a tengeralattjárók elsüllyedését meg lehet akadályozni. A találmányról szóló bejelentést eleinte nem vették komolyan, az egykori katonatiszt

azonban nem hagyta annyiban a dolgot és sikerült elérnie, hogy Koch, jugoszláv tenger-nagy előtt kísérleteket végezhessen. Körülbelül két évvel ezelőtt az angol és francia tengerészetiügyi minisztérium tárgyalásokba kezdett Kumonovicivel, a találmányt azonban nem vásárolták meg, miután annak tulajdonosa azért óriási összeget követelt. Most a legutóbbi tengeralattjáró katasztrófa után váratlan fordulat következett be a talál-

mány ügyében, amennyiben az angol admirális, a jugoszláv feltalálót sürgősen Angliába hívta, hogy újabb tárgyalásokat kezdjen vele a találmány megszerzése érdekében. Kuzmonovici, aki néhány néhány napon belül Londonba utazik, az újságírók előtt kijelentette, hogy a Squalis és a Phoenix pusztulását meg lehetett volna akadályozni, ha ezeket az 3 készülékevel szerelték volna fel.

publici vor inainta cererile Autorităților respective unde serviciul.

Oradea, la 23 Iunie 1939.

Comand. Cercului de Recrutare Bihor

Colonel A. Pădureanu

Seful Bir. Adjutanturii:

Căpitan V. HOLBAN

Apróhirdetések

ÁLLÁS

Perfekt főzni tudó jómodoru mindenek szakácsné állandó jó helyre felvétetik. Cim a kiadóban. 1745

Bevezetett körzetben a Magyar ország árusításához, megbízható, gyakorlott rikkancsot keresünk azonnalra. Biztosított 50 lei napi kereset napi pár órai elfoglaltsággal. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Ujságárus fiut felvesz Vékonny ujságkioszk. Kishidő.

Intelligens jómodoru ügynököknek szép jövedelmet biztosítunk helyi foglalkozással. — Cim a kiadóban. 1126

Önálló varrőleányok és kézi leányok azonnalra felvétetnek. Szabószalon, Bémer-tér 3. I. emelet. 1942

Egy ügyes kisleányt konyhára keres Eszes cukrász. Str. Alexandri 6. 1941

VÉTEL-ELADÁS

A volt városi szállótelep mellett (Str. Stroiescu), a nagyalállomástól alig 5 percrenyire, több, ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Értekezni a tulajdonosnál d. e. 8—10-ig Str. Franceză 12

Selejtes kreppapír tekercsenként leszállított árban kapható különböző színekben a Pásztor Ede cégnél.

KÜLÖNFÉLE

Elveszett 475-ös autó okmányai, Jakab Ödön névre, valamint Pásztor Ferenc hajtási igazolványa. Megtaláló vagy nyomravezető 500 lei jutalommal részesül. 1943

Töltőtoll javítást szakszerűen, gyorsan és olcsón végez a Pásztor Ede cég.

LAKÁS

Kiadó 5 szobás magánház, nagy kerttel. Értekezni Roxin vendéglő, Regele Ferdinand ut Popper mellett. 1911

Keresek augusztus 1-re két szoba, fürdőszobás lakást. Címeket a kiadóba kérek. 1886

NYOMATOTT PASZTOR EDE CÉGNEL ORADEA

Feszek

Ócska ólmos

Cim a kiadóban

Kiknek kell raktárkönyvet vezetni?

(Nagyvárad). Az új pénzügyi törvény értelmében a kereskedők és iparosok kötelesek könyveket vezetni s a forgalmi adót fizető gyáraktól azok számláit pontosan bevezetni. Hasonlóképpen be kell vezetni az eladásokat is.

A vásárlási számlákat raktárkönyvbe kell bevezetni. Kronológikus sorrendben, naponként. Hasonlóképpen a kimenő árukat.

A törvény alkalmazására vonatkozóan a következő felvilágosító rendelkezés érkezett a nagyváradai pénzügyigazgatóságra:

A könyvvezetéstől mentesített iparosok és kereskedők raktárkönyvet se kötelesek vezetni

1. Azoknak a kiskereskedőknek és iparosoknak, akik a bélyegtörvény értelmében pauszálást fizetnek, tehát nincsenek könyvvezetésre kötelezve.

2. Azoknak a kereskedőknek, akik csak importált árut vásárolnak és árusítanak, tehát a forgalmi adót a vámnál lerótták.

3. Azoknak a kereskedőknek és iparosoknak, akik csak oly árut hoznak forgalomba, amelyeknél már a nyers anyagnál lerótták a forgalmi adót: gyapot, selyem, gyapjú készítmények, szerszám készítmény, esernyők, halva, alpakka, csontgomb, ecet, szikviz, kenyér, elem és galván elemek után.

A pénzügyigazgatóság egyelőre, csak azoknál a vállalatoknál kéri a raktárkönyv bevezetését, amelyek egyetlen árufajta árusításával foglalkoznak: például faáru, bőráru, ruházatkész áru stb. Ha ezek

nek a vállalatoknak a saját kontrolljuk céljából már van raktárkönyvük, a minisztérium megengedi, hogy ezeket a raktárkönyveket hitelesítsék a pénzügyigazgatóságnál s naponként vezetve bemutatthassák a pénzügyi kontroll közlegének.

A többi kereskedelmi vállalatok, amelyek különböző fajta áruk forgalomba hozatalával foglalkoznak — gyarmat-

áru, vegyes kereskedések — engedélyezi, hogy ne vezessenek a forgalmi adó szempontjából raktár könyvet, azaz a feltétellel, hogy a naplót és főkönyvet naponként kell vezetni és a pénzügyi közegek rendelkezésére kell tartani és gondoskodni kell arról, hogy a raktárban ne legyenek forgalmi adó lerovása nélküli áruk.

Rádió műsor

KEDD

BUCURESTI. 7.30 Ritmikus torna, híradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny. Közben sporthírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek 16.45 Előadás. 19 Felolvasás. 19.17 Gramofonlemez. 20 Felolvasás. 20.15 Gramofonlemez. 21 Haydn-hangverseny. 22 Hírek. 22.15 Gramofonlemez. 23 Hírek. 23.15 Vendéglői zene. Majd hírek közvetítése külföldre német és francia nyelven. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek, hanglemez. Utána étrend, közlemények. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 13 Déli harangszó. 13.10 Énekszámok. 13.40 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemez. 15.30 Hírek. 17.10 Asszonyoknak. 17.45 Pónos időjelzés. 18.10 Előadás. 18.40 Cigányzene. 19.50 Előadás. 20.15 Hírek. 20.25 Norvég énekkar. 21 Elbeszélés. 21.30 Harmonika. 21.50 Külügyi negyedóra 22.05

Zongoraszámok. 22.40 Hírek. 23 Cigányzene. — 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 A rádió szalonzenekara. 1.05 Hírek.

Înștiințare

Se aduce la cunoștință următoarele:

— Ofițerii aflați în poziția de retragere ce au servit în armată sub Domnia Regelui Carol I.

— Pensionarii militari care au servit în armată pe timpul Domniei Regelui Carol I. și nu sunt ofițeri de rezervă sau retragere.

— Foștii militari încă în viață cu care au luat parte la războiul de independență (1877—1878).

— Oamenii în viață aparținând contingentelor mobilizate în campania 1913 cărora li s'a conferit medalia „Avântul Țării”.

Toți cei arătați mai sus, aflați cu domiciliul pe raza acesui Cerc, vor face cereri însoțite de acte doveditoare, la Cercul de Recrutare Bihor, până în ziua de 1 Iulie a. c. pentru a fi trecuți pe tabelul de acordare „Medaliei Centenarului Regelui Carol I.”

Acei cari sunt funcționari